Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurî: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneocr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucurescî: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karoiyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30cr. timbru pentru o publicare. Publicărî mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banî.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunî 6 fl., pe trei lunî 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francî, pe şése lunî 20 fr., pe trei lunî 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francî.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorî.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunî 5 fl., pe trei lunî 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunî 6 fl., pe trei lunî 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banî. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 255. Braşov, Vinerî, 17 (29) Noemvre 1895.

Studenţii maghiarî şi antisemitismul.

Acum de curênd s'a făcut în sînul studenţilor universitarî maghiarî o manifestaţiă, ce are de scop a desaproba purtarea unei părţî marî a studenţimei maghiare din Budapesta, care a îmbrăţişat anti-semitismul.

Societatea universitarilor din Cluşiu a publicat o declaraţiă, prin care desaprobă astfel pe colegii din Budapesta şi retrage fóiei lor „Egyetemi Lapok" subvenţia anuală de 10 fl., ce i-o da.

Se 'nţelege, că atitudinea acésta a tinerilor „patrioţî" din Cluşiu a trebuit sĕ producă mare iritaţiune în sînul studenţimei din capitala ungară, care se crede chiămată la un rol conducĕter al întregei tinerimî maghiare din ţéră.

Ce le vine în minte de-odată Cluşenilor, sĕ se facă sfătoşî şi sĕ vré ei de-acolo sĕ dea direcţiune cugetărei şi sentimentelor junimei din Pesta, ba mai mult: sĕ vré sĕ împedece manifestarea liberă a ideilor şi opiniunilor lor?

Pasul acesta, îşî ḑic cei din Pesta, nu se póte sĕ fi emanat din propria convingere şi din propriul îndemn al tinerimei universitare din Cluşiu, ci trebue că a fost victima unor influinţe şi presiunî, ce vin din partea celor dela putere şi carî li-au turburat independenţa cugetărei.

Aşa îşî ḑic colegii din Pesta. Ei nu şî pot închipui, ca demonstraţia în favorul semiţilor sĕ nu fi fost pusă la cale de către corifeii partidei pseudo-liberalismului dela cârmă. Şi cu drept se întrébă, de ce nu păşesc în urmele universităţii din Cluşiu şi academiile de drept dela Oradea-mare şi Kecskemet?

Aceste date despre efectul, ce l'a avut desaprobarea cluşiană a antisemitismului, ce domnesce între tinerimea maghiară din Pesta, le-am luat dintr'o interesantă scrisóre, ce i-o adreséză un student ardelean din Pesta, ḑiarului „Erdelyi Hirado". Étă cum se pronunţă între altele, acest corespondent, care urméză şi el devisei „Jos cu streberii":

„Comitetul cercului universitar cluşian", ḑice el, „în loc de-a se bucura, că la universitatea din Budapesta, chiămată a da direcţiune, partida, ce stă în serviciul guvernului mincinos al „streberilor" şi care suprimă curatul sentiment maghiar, a fost cupleşită de partida cu cugetărî independente neauşe maghiare, care din suflet urăsce pe „streberî", ea caută încă a mai îngreuna lupta şi aşa destul de grea a acesteia".

„Cumcă este antisemitism între noi — continuă tênĕrul ardelén ungur — nu numai că nu neg, dér însuşî sunt de aceleaşî sentimente. Sĕ poftéscă însĕ iubiţii noştri colegî la Budapesta, şi décă *acolo* ei sunt mulţumiţî cu nobila rassă, sĕ se uite puţin *aicî* împrejur. Privéscă la universitatea din Budapesta însăşî, unde dintre studenţii de medicină sunt Jidoví 75$^{0}/_{0}$ ér dintre studenţii de drept deja 30$^{0}/_{0}$. Privéscă la capitala Budapesta, că ce fac aicî cele 200,000 de Jidovî. Décă vor cerceta şi judeca puţin şi nu-'şî vor lua informaţiunile din foile ce sunt în mâna Jidovilor şi décă atuncî nu se vor face cei mai înfocaţî antisemiţî, mĕ voiu închina".

Aşa vorbesce studentul ardelean din Pesta judecând aspru şi cum se cuvine pe colegii şi conaţionalii sĕi din Cluşiu, aşa că şi fóia, căreia i-se adreséză, deşi pretinde că nu e mulţumită întru tóte cu declararea cercului universitar din vorbă, se simte genată şi caută a-i slăbì afirmările.

Insĕ adevĕrul adevĕr rĕmâne şi tóte celelalte sunt zadarnice. Adevĕr póte fi şi ceea ce spune tênĕrul amintit, despre ruşinea ce au făcut'o Ungurilor ardelenî din Pesta, colegii dela Cluşiu, şi că acum Ardelenii trebue sĕ tacă, pe când altfel ţin la olaltă şi în disputele cu tinerii colegî din Ungaria se apĕră solidar şi tenace şi sunt mândri a le rĕspunde: „Da suntem ardelenî şi de mica nóstră patriă muntósă nu ne lăpĕdăm nicî-odată!"

CRONICA POLITICĂ.

— 16 (28) Noemvre.

Ḑiarul slovac „*Narodnie Noviny*" anunţă, că în Budapesta deja s'a înfiinţat o **reuniune de maghiarisarea numelor** şi pórtă numirea de „*Kozponti névmagyarosito társaság*". Reuniunea acésta şi-a inaugurat activitatea prin rĕspândirea a mii de provocărî tipărite prin întréga ţéră. Pe lângă provocărî se distribue şi o îndrumare la paşii ce sunt de a-se întreprinde la maghiarisărî de nume, precum şi blanchete pentru însciinţare la autorităţî. Nu se sciă, încă, óre este aprobată séu nu reuniunea din partea ministerului. — Nu este de lipsă nicî un comentar!

*

Partida guvernamentală maghiară a ţinut Marţî séra o conferenţă, în care ministrul-preşedinte *Banffy* a desfăşurat **programul lucrărilor**, ce voesce sĕ le îndeplinéscă guvernul de aicî încolo. Banffy ḑise, că décă guvernul va fi spriginit şi mai departe de partidă, el voesce sĕ esecute legile politice-bisericescî, astfel, ca sĕ se pótă ḑice, că aceste legî au trecut în sângele „naţiunei". (sic) După aceea ḑise, că cea mai de căpeteniă problemă a guvernului va fi pregătirea reformei administraţiunei, că doresce încă, ca la începutul anului viitor sĕ supună desbaterii proiectele de lege asupra tribunalelor administrative şi a jurisdicţiunei Curiei, eventual şi acela al procedurei penale. *Privitor la disolvarea camerei înainte de timp, n'are de cuget a face nicî o propunere Majestăţii Sale.* In fine Banffy a ḑis, ca guvernul îndată după desbaterea generală a budgetului, voesce ca el sĕ se desbată pe §§-I şi pe la mijlocul sĕptĕmânei viitóre sĕ se trécă la proiectul de *indemnitate*, a căruia desbatere doresce sĕ se termine încă înaintea vacanţei Crăciunului. Acestea se încep la 15 Decemvre. décă însĕ, până atuncî nu se va termina desbaterea asupra indemnităţii, guvernul n'are de cuget a întrerupe discusiunea.

*

In timpul din urmă au fost viue tratărî între fracţiunile estreme, pentru o **reunire a partidei kossuthiste**. Mai în urmă a fost o conferenţă în locuinţa lui Francisc *Kossuth*. Atât fracţiunea Iusth, cât şi fracţiunea Ugron s'au înţeles asupra cestiune principale. S'a discutat şi cestiunea procurării unui nou local pentru club, au convenit însĕ, ca de-ocamdată sĕ se foloséscă de localul cel vechiu şi s'au amânat hotărîrile definitive pentru o altă conferenţă, care sĕ se întrunéscă tot în locuinţa lui Kossuth.

*

Din *Viena* se anunţă, că deputaţii eşiţî din clubul conservativ al lui Hohenwarth s'au constituit într'un **partid poporal catolic**. Preşedinte al noului partid este baronul *Dipauli*, locţiitor: *Ebenhoch*. Programul partidului este următorul: Independenţă în tóte părţile, relaţiunî prietinescî cu clubul polon, cu clubul conservativ şi cu socialiştii creştinî.

*

Ḑiarului „*Times*" i-se anunţă din **Constantinopol**, că în cercul *ambasadorilor* din capitala Turciei decurg desbaterile asupra atitudinei şi premergerei, ce vor avé de observat puterile europene faţă cu Turcia. Trei metóde se impun de sine, adecă: 1. A aştepta cele ce vor urma, şi a încerca de-a delătura pe rênd fiă-care greutate, îndată ce s'ar ivi; 2. a obliga pe Sultan, ca el sĕ reconstrueze sistemul de guvernare al Porţii ast-fel, încât imperul sĕ posédă o corporaţiune guvernantă responsabilă; şi 3. a ţiné o conferenţă, pentru de-a resolva cestiunea orientală.

Dela tribunalul din Sibiiu.

Sibiiu, 15 (27) Noemvre.

Onorată Redacţiune!

Astăḑî s'a ţinut pertractarea finală în causa „Doinei lui Lucaciu". Tribunalul s'a constituit în modul următor: Preşedinte: *Phleps* şi juḑii *V. Ban* şi *F. Toth;* acusător public a fost L. *Nagy*. Apĕrătoriu numit din oficiu Dr. *Amos Frâncu.*

Şedinţa s'a deschis la 9 óre diminéţa.

La observarea preşedintelui, că din acte nu se vede unde a fost sesisată tipăritura încriminată, procurorul dă lămurirea, că gendarmii au confiscat'o cu ocasiunea întrunirii din Talmaciu a reuniunii agricole române, (ceea ce arată consecuenţele confiscării pentru aceleaşî organe. — Coresp.)

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Două incidente.

Din viéţa celistului Francisc Servais.

(Intâiul incident.)

Fiind-că în fóia acésta s'a pomenit despre *Francisc Servais*, în întrégă Europa renumitul celist, fiă-mî permis, sĕ povestesc şi eu ceva despre el.

In călĕtoria lui în anul 1841 la Petersburg, el luà drumul prin Constantinopol şi Teheran.

In Constantinopol întrebând Servais la curtea Padişahului, décă voesce sĕ-l audă, i-se rĕspunse prin ceremonierul suprem, că da, însĕ el sĕ nu şédă la cântare şi nicî violoncelul sĕ nu-l radime pe parchet, ci sĕ-l ţie doi sclavî în mânî. Artistul auḑind acest moft bizar turcesc, se mâniă foc şi se duse din Constantinopol fără a da măcar un rĕspuns ceremonierului.

Ajuns la Teheran, Servais nu se putu el destul mira, auḑind dela Consulul ţĕrii sale, adecă dela cel belgian, ca în Teheran se cultivă musica mult, până chiar şi cea clasică, şi că sunt acolo fórte mulţî amatorî de ea.

Aşişî la întâiul concert cel dĕdù Servais, era spaţiósa sală a concertului plină de public, éră la al doilea şi al treilea, care a fost şi ultimul, mulţî se depărtară, neputênd încăpea în sală.

După acest ultim concert veniră în foişorul de lângă sala concertului, unde se afla Servais cu consulul belgian, doi Perşî, unul după esterior militar superior, ér celalalt un civil.

Priorul Pers sălutând în mod persic adecă, cu mâna dréptă pe inimă, ḑise ceva în limba persică, ce Servais însĕ nu pricepù, déră ce celalalt Pers venit cu militarul, îi tălmăci în limba francesă şi ce sună aşa: „După legea mea, tótă plăcerea şi bucuria este trimésă ca dar dumneḑeesc din ceriù. Tu cu cântul tĕu mi-ai făcut o mare plăcere şi bucuriă, îmî eştî aşa-déră un sol ceresc: Cere decî dela mine un dar". Ambiţiosul celist auḑênd vorba acésta, ḑise către tălmaciù „Domnia-lui a plătit biletul întrării la concertul meu, decî alt dar nu mi-se cuvine şi nicî nu primesc", la care cuvinte ale lui Servais, aprópe întrerumpându-l, îi observà consulul belgian: „Nu, nu, Domnule, nu ḑice aşa, că-i vătĕma dumisale simţul religios şi l'ar supĕra greu. Cere darul, dumnialui e colonel în armata Şahului şi-ţî spun înainte, că-i un milionariu multiplu".

Auḑênd Servais, ce spuse consulul, se îndreptà cu faţa spre colonel, se închinà şi ḑise:

„Mulţumesc D-le pentru onórea ce-mî faceţî, te rog decî, ca alt dar sĕ nu-mî daì, decât numai sĕ mĕ onoreḑî cu învitarea la un prânḑ însĕ *adevĕrat persian antic.*

Colonelul, tălmăcindu-i-se aceste cuvinte, se părù ceva întrigat, şi după o pausă de gândire cu ochii ţîntă la Servais, ḑise: „Şi pe când voiescî tu sĕ te poftesc la acel prânḑ?"

„Acésta o las la dispoziţiunea cuhne domniei tale" rĕspunse Servais.

„Se póte în opt, în ḑece ḑile?"

„Da se póte".

Colonelul salută de nou şi se duse.

Şi în adevĕr abia pe a ḑecea ḑi fù Servais învitat la acel prânḑ, la care afară de el şi consulul belgian, nu erau mai mulţî, decât încă şése alte persóne, care păreau a fi civile, déră după îmbrăcămintea lor turcéscă, fórte bogate.

După unele şerbeturî, fructe comfecte şi licherurî premergătóre, tóte de calitatea cea mai fină, aduseră sclavii tăleraşe de margean japonez pentru fiă-care măsean, în care tăleraşe se aflau óuĕ fierte şi descojite de paserî, în Europa ecsotice. După aceea aduseră un blid cu ceva în el, ce părea a fi ca icrele (caviarul). Aceste erau ochî de nisce pescî, carî, după cum la fiă-care feliu de bucate spunea şi esplică un individ, la aparenţă oficiant de casă superior, ce sta în óre-şî care distanţă dela masă, în posă modestă, — care pescî ḑic, se află

După acésta şi-a ţinut procurorul vorbirea de acusaţiune pe basa § 62 a cod. pen. ung. deórece în urma prescripţiunii autorul şi editorul nu se mai pot persecuta, prin urmare tipăritura, care conţine agitare contra Maghiarilor şi preamărirea crimei, trebue confişcată.

Abia după vorbirea acusatorului public, preşedintele dă cetire — un ce curios — doinei încriminate.

După acésta preşedintele dă cuvêntul apĕrătorului, care face escepţiunĭ contra jurisdicţiunii tribunalului şi a actoratului şi insistă pentru libertatea pressei.

'Mĭ reserv a Vĕ trimite după notiţele făcute întreg discursul de apĕrare al D-lui *Dr. Frâncu* în liniamente generale, observând, că reproducţiunea din „Tribuna“ în părţile cele mai marcante ale discursului este defectuósă.

Tribunalul prin sentinţă ordonă confişcarea.

Apĕrătorul insinuă recurs.

Corespondentul.

Din Câmpiă.

— Noemvre 1895.

Alegerĭ municipale. In cercul electoral al Ormenişului de Câmpiă *nicĭ nu s'a sciut când a fost alegerea de membri comitatenşĭ.* Românii n'au fost însciinţaţĭ, decât în diua alegerei pe la 9 óre. Afară de primarul comunal, care a trebuit sĕ se presente din oficiu, neavênd altfel drept, şi afară de fisolgăbirĕul, *n'a luat din Ormeniş nimenea parte la alegere.* Fiind în diua aceea şi sĕrbătóre, dintre preoţii românĭ n'a participat nicĭ unul, Astfel fisolgăbirĕul a „ales“ pe cine a voit. Noi nicĭ nu scim, ce a făcut şi pe cine a ales.

Aşa se va fi întêmplat póte şi în alte cercurĭ electorale, unde slujbaşii unguresci se întrec a-şĭ face merite prin ilegalităţĭ şi abusurĭ faţă de Românĭ, cum se întêmplă la noi.

*

Maghiarisarea numelor de botez. E revoltător, cu câtă obrăsnicia purtătorii matriculelor civile falsifică numele de botez al copiilor românĭ, traducêndu-le pe unguresce în modul cel mai absurd şi arbitrar.

Românii caută sĕ dea fiilor nume strabune, despre carĭ cred, că nu le vor puté falsifica şi traduce pe unguresce, dér nicĭ aşa nu-şĭ pot ajunge scopul. La Ormeniş purtător de matricule este solgăbirĕul. Primului copil român, ce 'i s'a dus sĕ-l îmatriculeze, părinţii i-au dat numele *Traian.* Solgăbirĕul, audind acest nume, îi dise tatălui: „*Csuf név az a Traján*“ („Urît nume e numele Trajan“). Alte nume le schimbă cu totul, aşa că nimenea nu le mai póte cunósce. Din *Palagia* ei fac „*Poli*“, *din Vlad* fac „*Vlada*“, pe *Virgil* l'au tradus cu „Verzel“. Şi aceste nume le înregistréză în matricule, *fără de-a însemna şi numele românesc* *).

*

Căsĕtoria civilă încă este un mijloc bun în mâna antagoniştilor noştri pentru de-a şicana pe Românĭ. Pe bieţii tinerĭ îi citéză de câte 7—8 orĭ oficerul stărei civile, ér décă trec cele 14 dile prescrise, îi mai amână sub un pretext séu altul, aşa că tinerele părechĭ sufer cele mai marĭ neajunsurĭ. Vedĭ bine, Românii noştri privesc lucrul aşa, cum este, şi nu pun nicĭ un preţ pe cele ce se fac înaintea oficerului stărei civile. Contractul încheiat de el îl consideră ca un simplu paşaport, cu care au sĕ între în biserică spre a primi sânta taină a căsĕtoriei. Pentru primirea unui „paşaport“ însĕ, tinerele părechĭ nu simt nicĭ o trebuinţă de-a se presenta în haine de sĕrbătóre, ci merg cum pot. Purtătorilor de matricule li-e nĕcas şi adese-orĭ *înjură şi mustră pe tinerĭ, că de ce nu se îmbracă altfel.*

*

In Ormeniş s'a încercat fisolgăbirĕul sĕ facă şi *un arunc de dare asupra ómenilor pentru conducĕtorul de matricule*, ca sĕ aibă de unde-i plăti mobiliarul cancelariei şi încălditul. Incercarea a făcut'o în comitetul comunal, dér 'i s'a rĕspuns, că noi nu l'am cerut şi n'avem trebuinţă de el; statul, décă l'a adus, plătéscă-l. Fisolgăbirĕul a fost silit sĕ-şĭ retragă ast-fel propunerea.

*

Scólă de stat fără elevĭ. Se scie, că una dintre cele 400 de scóle poporale de maghiarisare, hotărîte pentru preamărirea mileniului, s'a înfiinţat în Ormenişul de Câmpiă. Scóla e deja edificată, dér nĕcasul e, că acum lipsesc elevii. Póte din causa acésta nicĭ nu s'a început încă cursul. *Românii au fost provocaţĭ sĕ-şĭ trimită copiĭ la scóla de stat*, punêndu-li-se în vedere, că acolo nu vor avé de-a plăti nimic. Românii însĕ înţeleg cursa, ce li-se pune, şi se feresc de ea. Ei au scóla lor confesională şi nu au trebuinţă de scóla de stat. Casul acesta încă e o dovadă, că aţĭ avut mare dreptate, D-le Redactor, când într'unul din numerii trecuţĭ diceaţĭ, că cele 400 de scóle de stat nu sunt destinate pentru minorităţile unguresci de prin comunele nemaghiare, cum susţine Wlassics în raportul sĕu, ci esclusiv pentru maghiarisarea nóstră.

n.

*) Părinţii au drept de-a pretinde, sĕ se înregistreze în matricule şi numele românesci ale fiilor lor. Décă fanaticii purtătorĭ de matricule ar refusa, părinţii trebue sĕ protesteze la forurile mai înalte şi la nicĭ un cas sĕ nu sufere asemenĭ batjocurirĭ, carĭ în viitor vor avea consecuenţe păgubitóre pentru noi. Preoţimea nóstră sĕ dea poporului instrucţiunĭ în privinţa acésta. — *Red.*

SCIRILE DILEI.

— 16 (28) Noemvre.

Greva culegĕtorilor de litere din Budapesta n'a încetat încă. „Bud. Hirl.“ spune, că în tipografiile mai marĭ, unde până acum lucrau 2—300 de culegĕtorĭ, abia au rĕmas 10% din personal, ba sunt tipografii, în carĭ nu mai lucră nicĭ un om. Dintre diare mai rĕu îi merge lui „Pester Lloyd“, deóre-ce în tipografia acestuia n'a rĕmas nicĭ un culegĕtor. Posesorii de tipografii i-au venit în fine în ajutor lui „Pest. Ll.“ îndrumându-l la tipografia „Pallas.“ Erĭ séră însĕ şi culegĕtorii dela „Pallas“ declarară, că sub nicĭ o condiţiune nu mai culeg la „Pest. Ll.“ şi au părăsit tipografia. In starea acésta critică s'a întêmplat un lucru aprópe de necredut. 15 posesorĭ de tipografiă, adecă, au declarat, că sunt gata a se pune la castele de litere şi a culege numerii următorĭ ai lui „Pest. Lloyd.“ —

—o—

Pregătirĭ de mobilisare? Ministul de honvedĭ a dat ordin comandelor de glóte, ca tóte tipăriturile şi însemnările etc., ce sunt de lipsă în resbel pentru glóte, numai decât sĕ se procure, şi unde acelea ar fi defectuóse, sĕ se întregéscă fără amânare şi despre împlinirea mandatului sĕ se facă însciinţare numai decât ministerului.

—o—

Congrua şi Guvernul. Ministeriul de culte şi instrucţiune publică, se asigură, că lucréză tare pentru regularea congruei. Acuma se lucréză la stabilirea datelor speciale, care lucrare se crede, că se va termina pe la finitul lui Ianuare séu începutul lui Februarie.

—o—

Timbrele milenare de reclam. Diarele maghiare scuipă foc, ca posta austriacă dificultéză lipirea timbrelor milenare de reclam pe scrisorile ce se trimit din Ungaria în streinătate. Direcţiunea postelor austriace a protestat contra lipirei amintitelor timbre pe epistole, ba unele oficii postale austriace nicĭ n'au voit sĕ îmâneze epistole provĕdute cu astfel de timbre, ci le trimise îndĕrĕt în Ungaria. In fine ministrul de comerciŭ ungar a ridicat plânsóre la ministerul austriac, şi acesta a permis, ca sĕ se lipéscă timbrele milenare pe dosul cuvertelor; din contră însĕ a declarat, că décă timbrele milenare vor fi lipite pe faţa unde se află adresa, atuncĭ posta austriacă va trimite epistolele înapoi în Ungaria!

—o—

O nenorocire pe Dunăre. Cetim în „Timpul“ următórele: Vaporaşul „Elisaveta“ sub pavilion român, plecase Marţia trecută remorcând din Galaţĭ spre gura Siretului două ceamurĭ încărcate cu piétră la carierele din Blasova cu destinaţie la antreprisa lucrărilor construirei pĕrĕului Bărboşĭ-Vădenĭ. Ajuns în dreptul punctului Zacma, situat între Galaţĭ şi Brăila, vaporaşul isbindu-se de un obstacol din albia fluviului (se dice, că ar fi fost un vas înecat) de-odată stĕtŭ pe loc. Ceamurile, în curentul mersului lor, porniră înainte, ameninţênd sĕ se dea prăvală peste vaporaş. Căpitanul vaporaşului, vĕdênd pericolul colisiunei, vroi sĕ pareze ciocnirea ceamului, dér din nenorocire fŭ apucat între copastra unui ceam şi bordul vaporaşului şi strivit într'un mod oribil la pântece. Nenorocitul căpitan al vaporaşului „Elisaveta“ a fost adus într'o stare deplorabilă la Galaţĭ şi erĭ la órele 4 diminéţa, sĕrmanul a cădut victima datoriei sale, dându-şĭ ultima suflare în spitalul „Elisaveta Dómna“, unde primise primele ajutóre medicale.

—o—

Cununiă. Astădĭ în 16 (28) Noemvre s'a celebrat în biserica S.-lui Nicolae din Scheiŭ cununia d-rei *Mariana M. Stănescu*, fiica d-lui comerciant din loc Mihail G. Stănescu, cu d-l locotenent *Emil Dollereder.* — Adresăm tinerei părechĭ şi familiei sincerele nóstre felicitărĭ!

—o—

Un archimandrit agitator. Archimandritul armean Mikerdics, care după cum spun diarele din România venise pentru a face — dicea dênsul — inspecţiunea bisericelor şi scólelor din România, dér care în realitate făcea propagandă pentru causa armenéscă, a fost învitat sĕ părăséscă teritoriul românesc. Guvernul român a permis archimandritului Mikerdics de a părăsi ţéra cu un vapor al societăţei Gagarine, care a plecat alaltaerĭ nópte. Archimandritul armean va debarca la Renĭ, de unde se va întóre în Rusia.

—o—

Mare nenorocire. Din Madrid se depeşéză, că în frabrica de patróne din Palma s'a întêmplat esplosiune mare. După datele oficióse până acum s'au scos dintre ruine 70 de cadavre, 24 rănіţĭ se află în spital. Regina a dăruit 10.000 peseţĭ pentru familiile nenorociţilor.

Din ţera Oltului.

— Noemvre 1895.

Incepênd cu Nr. 248 a. c. a apărut în „Tribuna“ din Sibiiu un şir de corespondenţe despre stările desolate din comitatul Făgăraşului. Unele afirmărĭ şi espectorărĭ, aceste corespondenţe însĕ nu numai că nu pot contribui la lecuirea rĕului, ci din contră lovind pe nedrept în unii dintre fruntaşii noştri conducĕtorĭ, pot numai strica causei pot numai mări rĕul. Pe bărbaţii fruntaşĭ, pe conducĕtorii naturalĭ ai poporului nostru nu e bine şi nu este ertat sĕi discredităm pe nedrept şi în mod uşuratic înaintea publicului mare, căcĭ din acesta firesce pot urma numai descuragierĭ şi desbinărĭ în sînul nostru, desbinărĭ şi descuragerĭ fatale, carĭ pot strica causei nóstre în mod ireparabil cu deosebire acuma când trebue sĕ fim cu toţii una.

Incuragiaţĭ şi respectaţĭ trebuesc bărbaţii noştrii după adevĕratele lor merite, ca asia cu atât mai mult sĕ se îndemne, sĕ se însufleţéscă la lucru şi la luptă energiă şi folositóre.

Cum se vor puté încuragia şi cum vor puté stărui conducĕtorii noştri la luptă credinciósă, la luptă cu însufleţire pentru sfânta causă, când corespondentul „Tribunei“ în nr. 248 afirmă categoric, că „aicĭ domnesce peste tot o indolenţă pĕcătósă la mare şi la mic“, éră Redacţiunea „Tribunei“ pe basa informaţiunilor primite apostrofând cu terminĭ marcanţĭ pe bărbaţii noştri conducĕtorĭ de adĭ (dnii: Vicar Raţiu, protopop Danu şi advocaţii Dr. Motoc şi Dr. Micu) esclamă în gura mare publice şi fără sfială, déră cu deosebire fără a fi pe deplin orientată: „*Forţe tinere Vĕ trebuesc, ómenĭ bunĭ, nu ast-fel de obosiţĭ negustorĭ şi Karpat egyesulet-iştĭ*“.

Decĭ la o parte cu bĕtrânii, la o parte cu bărbaţii probaţĭ şi serioşĭ. La o parte cu ei şi sĕ se facă loc *forţelor tinere.* Dér mĕ rog, cine sunt acele forţe tinere? Descopere-se, chiar de ar fi şi corespondenţĭ de ai „Tribunei“. Validiteze-se forţele tinere prin fapte folositóre şi seriose, că aşa după vrednicie probată sĕ şi ocupe locul ce ei cred că li-se cuvine. De ce înótă şi corespondentul „Tribunei“ în indolenţă păcătósă“ ce dênsul află de bine a-o combate numai în diar fără a-se arĕta cu fapte la timpul sĕu şi la faţa locului

---

numai într'o limbă a golfului Persic, şi în mare depărtare dela Teheran.

După aceea mai veni un blid cu ceva ca ovĕsul sĕc, şi care tot după esplicarea celui din distanţă, erau limbĭ de nisce paserĭ cântătóre, carĭ aşişdere trăiau numai în codrii secularĭ ai Chovassarului, şi deşi în Persia, totuşĭ în depărtaţĭ de Teheran.

Acuma abia pricepù Servais, de ce colonelul la esprimarea dorinţei sale de a prândi la el drept persicesce, se simţi ca intrigat, gândi cam mult şi apoi cerù o aşteptare a acelui prând pe opt până dece dile şi de ce, în fine, aşişĭ a dóua di după concert, se vorbea prin Teheran, că colonelul a rĕspândit decĭ şi ér decĭ de trimişĭ călărĭ prin tóte părţile Persiei.

Mai veniră apoi alte bucate, şi tóte, ca şi cele de până acum, tóte scumpe şi rafinate, carĭ aduceau aminte de un Lucul şi de timpurile moleşite ale patriciilor străbunĭ din Roma, precum d. e. un pilav roşu, în el ficaţĭ de prepeliţĭ, éră pe săhan împrejur piepturĭ prăjite de alte paserĭ cu capetele lor, lăsate în penele naturale ale fiă-cărei paserĭ, apoi pescĭ fripţĭ, cum dicea esplicătorul, din marea Caspică, şi de un soiu chiar şi în acea mare fórte rar şi greu de prins, căcĭ şed pe stratul mării, peste carĭ colonelul turna dintr'un şip de cristal miere tînĕră şi licvidă.

La sfîrşitul mesei însĕ aduseră doi sclavĭ pe capul lor, unul deoparte şi altul de alta, un blid lungăreţ de aur, pe care plecându-se sclavii, îl luà colonelul cu mânile sale şi-l puse pe masă.

Blidul acesta rĕspândi în luxuos mobilata şi ornamentata sufragerie o aromă atât de plăcută, că după cum dise Servais se părù c'ai intrat într'un crâng de portocale, când aceste's în vêlfa îmflorirei lor! — Eră în blid era ceva ca un şold de miel mai mare şi încunjurat de un sos trandafiriu.

Colonelul scóse iataganul cu mĕnunchiŭ de aur şi împodobit cu pietri scumpe de după brêu, tăià cu el o făliă din acel şold, o imfipse cu iataganul şi punêndu-o pe un taler de aur, o presenta lui Servais. Stĕtù apoi puţin, aşteptând până-ce Servais va gusta din acea carne, şi apoi întrebându-l: „Bună-i?“, la care Servais rĕspundênd: „Minunat!“ colonelul dise cu glas cam vesel, cam elegic: „Ai, creştin sumeţ şi fudul ce eştĭ tu mi-ai rupt inima din piept. —Deşi era căcĭ încă abia de opt sĕptĕmânĭ, şése mii de Tamanĭ*) mi-se îmbiea pentru el, căcĭ era după tótă cu descedenţia genealogică încă dela marele Rege al Regilor Artaxerxes, întâiul născut al maicei sale şi cu pĕrul galbĕn ca aurul şi cu cóma négră ca abanosul. — Pentru tine însĕ, căcĭ ceruşĭ masa antică şi *adevĕrat persică*, trébui se taiŭ juvelul acela de mânz...“

De aci înainte Servais nu mai gustà din „minunat“ de buna carne de „juvelul de mânz.“

Sfîrşindu-se rêndurele de bucate şi aducêndu-se cafeaua şi maropilcaua colonelul luà un feligean de aur, ornat împreună cu taleraşul şi linguriţa cu pietrĭ scumpe şi-l oferi lui Servais dicêndu-i: „Ia cu bună inimă ca suvenire dela mine.“

(Al doilea incident va urma.)

Iraclie Porumbescu.

*) Un Taman = dece lei românescĭ.

acolo unde e de lipsă sĕ se nimicéscă acea indolenţă păcătósă. Incă nu i-s'a audit nicĭ-odată vocea şi nu i-s'a vĕdut nicĭ-odată faptele. Decĭ nu este drept, déră nu este nicĭ cuviincios a ataca în atare mod dejositor chiar şi pe cei mai vrednicĭ şi devotaţĭ bărbaţĭ ai nostri, pe carĭ îi avem, căcĭ alţiĭ n'avem.

Aici în ţéra Oltului cu toţii scim, cum-că reverendissimul domn vicar Basiliu Raţiu este un devotat bărbat al naţiunei române, un păstor bun al bisericei şi un prea vrednic îngrijitor şi promovătŏr al causelor nóstre culturale şi şcolare. Acésta o sciu cu toţii, carĭ cunosc şi carĭ voesc sĕ cunóscă şi stările de mai înainte. Pe d-l vicar Raţiu l'am vĕdut aci tot-déuna în fruntea causelor nóstre naţionale şi culturale. L'am vĕdut aducênd chiar şi din puţinul sĕu jertfe materiale cu prisosinţă, atât pentru causele nóstre naţionale cât şi cele culturale publice şi locale. L'am vĕdut conlucrând la tóte întreprinderile naţionale şi culturale. De când este dênsul aicĭ, faţă de trecut afacerile despărţĕmêntului Asociaţiunei Transilvane au luat sub direcţiunea d-sale un avânt şi un curs pe deplin satisfăcĕtor şi îmbucurător. Prea frumosul edificiu nou al şcólei române gr. cat. din Făgăraş s'a ridicat în aceste timpurĭ grele numai la energica stăruinţă a d-lui vicar, contribuind însu-şĭ sume însemnate spre acest scop Au avut Românii din Făgăraş mai înainte şi timpurĭ fórte bune, déră nu şi-au ridicat nicĭ măcar o scoluţă. Acum însĕ prosperéză şi înaintéză în mod îmbucurător instrucţia poporală şi causa şcólelor nóstre şi prin comunele din acest vicariat. D-l Vicar Raţiu a arĕtat şi arată astfel prin fapte ce plătesce un bărbat cu tragere de inimă pentru némul sĕu. Nu, nu este bine, déră nu este ertat a atăca în atare mod nedemn pe astfel de bărbat.

Pretinsele forţe tinere mai întâiu sĕ dea probe prin fapte, éră nu numai prin critică şi atacurĭ, că sunt demne a fi chiămate la o eventuală conducere şi apoi tóte vor urma de sine. Până atuncĭ însĕ astfeliu de „forţe tinere“ sbârnăitóre nu pot fi privite altcum, decât ca musca din fabulă de pe capul proţapului.

Chiar în „Tribuna“ se arată, că fruntaşii noştri din centru s'au întrunit la o conferinţă şi au statorit o listă despre membrii, pe carĭ i-au recomandat sĕ se alégă în comisiunea municipală. Despre acésta şi despre prigonirile pornite s'a scris în stimabilul D-V. diar mai pe larg.

Decĭ despre fruntaşii din centru nu se póte dice, că n'au făcut nimic. Décă însĕ în unele cercurĭ şi în prima linia la Tohanul vechiu marii matadorĭ românĭ din acel cerc s'au purtat atâta de rĕu, pentru acésta sunt ei înşişĭ responsabilĭ.

In ce privesce pe d-l protopop Danu are valóre şi pentru d-sa ceea ce am dis relativ la d-l vicar.

Nu este ruşine a fi omul întreprindĕtor şi lucrător cinstit pe orĭ şi ce teren. Munca si lucrul compatibil şi cinstit nu póte detrage întru nimic unui om, care-'şĭ împlinesce datoria.

Este o mare greşélă a trage în tină bărbaţĭ binemeritaţĭ şi ai discredita fără nicĭ o reservă înaintea publicului neorientat, este necuviincios şi nu este iertat a-se seduce opiniunea publicului în defavorul unor séu altor individĭ, carĭ nicĭ pe departe nu merită a fi înegriţĭ şi declaraţĭ *ca lĕpădaţĭ*.

Dela d-nii advocaţĭ Dr. Micu şi Motoc se aştéptă cu drept cuvênt, ca dênşii, ca unii carĭ cunosc şi legea mai bine, sĕ se ocupe mai mult şi mai cu stăruinţă de causele românescĭ.

Nu sciu ca aceştĭ domnĭ sĕ mai fiă membrii ai Karpategyletului, éră décă ăr fi fost totuşĭ cumva prinşĭ în una din multele mreje, datorĭ sunt sĕ îndrepteze ceea ce au stricat.

Un sătean.

România agricolă.

XI. Bărăganul.

(Urmare).

Bărăganul nu este pustiu nicĭ din causa lipsei de apă, nicĭ din causa vênturilor violente. După noi, Bărăganul este şi va rĕmâne încă multă vreme pustiu, din causa raporturilor economice şi sociale. Acolo tóte moşiile marĭ séu micĭ sunt delimitate din vechime în sforĭ séu curele, unele plécă dela Ialomiţa şi altele dela Dunăre séu dela Borcea şi se întêlnesc laolaltă. Mergĭ pe moşiă 20—30—40—50 klm. şi încă mai ai de mers 5—10 klm. până în sat, şi satul nu este comună, ci numai un cătun.

Ţĕranul moşnén are o proprietate părintéscă ca de 100 pog. şi el nu are atâta spaţiu la un loc, ca sĕ-şĭ facă o curte, orĭ grădină, şi în sat el este strîmtorat între vecinĭ, căcĭ cele 100 pog. ale lui sunt numai de 2, 6, 8, 10—12 stânjinĭ de late.

„Sunt ţĕran ohabnic“, îmĭ dicea unul, „am 12 stânjinĭ proprietate, stânjenul de 8 pogóne şi jumĕtate“. Tot aşa disproporţionate sunt şi moşiile marĭ, din carĭ vom cita un singur cas: d. e. moşia Măican, de peste 2000 pog. întindere, şi este numai de 160 stânjinĭ de lată.

Până ce în Bărăgan cultura vitelor era unica ocupaţiune şi isvor de câştig şi bogăţiă a locuitorilor, şi sforile de moşiă erau bune, căcĭ ómenii şedeau lângă apă curgĕtóre, adăpau diminéţa şi séra vitele acasă, şi pentru adăpatul la amédĭ îşĭ făceau o singură fântână la mijlocul séu la celălat capĕt al moşiei, şi lucrurile mergeau fórte bine, vitele treceau dela un capĕt la celalalt al moşiei, păşunând şi fără a-le goni cineva de dinapoi.

Astădĭ însĕ raporturile s'au schimbat cu totul. Agricultura, producţiunea de cereale este câştigul principal al locuitorilor, şi cultura vitelor a rĕmas în a 2-a şi a 3-a linie. Pentru agricultură, sĕ nu mai vorbim de gunoiul, care este absolut imposibil, dér cine şi cum sĕ facă ecarete şi instalaţiunĭ sistematice, când el nu are unde, fără de-a cumpĕra pămênt dela vecinĭ? Cum şi unde sĕ facĭ plantaţii şi pădurĭ de producţiune pe moşia de 8, orĭ 10 stânjinĭ de lată?

Dér nu numai atât. Ni-se plângea arendaşul de pe moşia statului Radu-Vodă, că el, care plătesce peste 100 mii lei arêndă, în anul trecut a trebuit sĕ facă la treerat 10 fântânĭ pe moşiă, şi tot la 3 dile sĕ se mute cu ómenĭ, maşinĭ şi vite din loc.

Cugete-se orĭ cine la aceste şi alte nenumĕrate dificultăţĭ ale esploataţiunei agricole şi va găsi într'ênsa cheia, pentru care pe Bărăgan nu s'a putut face până acuma nimica.

Numai într'un singur loc s'a făcut ceva, şi anume la comuna Cosambescĭ. Acolo locuitorii ohabnicĭ, la indemnul unui inginer hotarnic, de naţionalitate ungur, după esemplul, ce a vĕdut şi el că se practică în ţéră la ei, au comasat pămênturile, prin buna înţelegere între dênşii şi le-au luat cele de arătură într'o singură tablă pătrată, de câte 50—60, 80—100 pogóne şi mai bine, şi au făcut dintr'ênsele nisce moşióre de tótă frumseţea, schimbând pămênt pentru pămênt, care în întreg Bărăganul este de aceeaşĭ calitate. Imediat, ce ei au avut laturile lor date într'o formă mai potrivită şi mai raţională, s'au apucat, şi mai toţĭ şĭ-au făcut instalaţii definitive bunicele, în loc de bordee simple în pămênt, bordee didite cu cărămidă orĭ case, grajdurĭ etc. de-asupra pămêntului, apoi grădinĭ, plantaţiunĭ de salcâmĭ etc.

Incontestabil, că décă guvernul ar aduce o lege, măcar facultativă, a comasărilor, prin care sĕ înlesnéscă schimbarea de pămênt pentru pămênt, cu dispensa de timbre şi alte cheltuelĭ accesorii către fisc şi décă li-ar pune la disposiţiă proprietarilor un inginer hotarnic al sĕu şi ómenĭ pricepĕtorĭ în cele economice, s'ar face mult în direcţiunea acésta, şi întreg Bărăganul s'ar acoperi cu case şi sate, după ce circulaţiunea acum nu mai este pe valea mocirlósă a Ialomiţei, ci sus în Bărăgan pe linia ferată.

Ba guvernul ar puté face mai mult în direcţiunea acésta, décă ar acorda óre-carĭ înlesnirĭ la locuitorĭ — lemne şi indemnisaţiă pentru clădirile lor deja esistente; tot al doilea şi al treilea sat din valea Ialomiţei şi dela Baltă l'ar puté strămuta sus în Bărăgan, ca sĕ-l populeze, mai cu sémă după ce sunt unele sate, carĭ deşi sunt la apă, totuşĭ ele nu sunt în vale, ci sus pe dél şi trebue sĕ o scótă de-acolo cu burduşele, d. es. comuna Ciulniţa, Ivăneştĭ şi altele. Aceste uşor s'ar puté strămuta mai spre mijlocul moşiilor către linia ferată etc.

Cu ómenĭ aduşĭ de peste 9 ţĕrĭ din Macedonia, Serbia, Galiţia, Litvania nu vom cultiva nicĭ-odată ţéra, şi nicĭ nu vom face agricultură sistematică.

(Va urma.)

NECROLOG. Dr. Teodor Mihali, advocat în Deşiu şi soţia sa Viorica Mihali născ. Vajda cu inima frântă de neconsolabilă durere aduc la cunoscinţa numĕroşilor consângenĭ, amicĭ şi cunoscuţĭ, că scumpa şi unica lor fiică **Viorica Veturia Mihali**, după scurte suferinţe, în etate de 3 anĭ, la 25 Noemvre n. séra la 10 óre şi-a dat blândul sĕu suflet în mânile Creatorului. Neîndurata mórte a răpit nepreţuitul nostru odor, mângăerea şi speranţa nóstră, rĕmânêndu-ne numai suvenirea dilelor fericite, când o aveam, şi durerea teribilă a perderei nemĕsurate.

Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale scumpei defuncte s'au aşedat spre veciuică odihnă Mercurĭ, la 27 Noemvre, în cimiterul comun din Deşiŭ, după ceremonialul funebral al ritului gr. cat. ce s'a sevîrşit la casa părintéscă la 3 óre d. am.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Deşiŭ, la 26 Noemvre n. 1895.

Scirĭ telegrafice.

Budapesta. 28 Noemvre. P'aicĭ se colportéză o telegramă din Bucurescĭ, în care se ameninţă cu isbucnirea *unui nou rĕsboiŭ vamal între România şi Austro Ungaria* din causa greutăţilor ce le face Ungaria importului de cereale şi de vite din România.

Paris, 28 Noemvre. Alexandru *Dumas* fiiul a rĕposat erĭ séra în Marly.

DIVERSE.

Lacremĭ şi surîs. Din Londra se scrie următórea întêmplare humoristică: Un poet tinĕr a scris o elegiă la mórtea principelui de Clarenţa şi a trimis'o la o fóiă. Fóia a primit poesia şi i-a trimes tinĕrului poet ca onorar un cec de 25 sterlingĭ. Poetul îi trimise înapoi cecul cu observarea, că el nu voesce a trage câştig din lacrĕmile naţiunei sale. Când însĕ s'a însurat principele de Jork, éràşĭ a trimis tot acelei foi o odă. Fóia a publicat'o şi poetului nu i-a trimis nimic. Atuncĭ însĕ autorul a reclamat onorarul, ce i-se cuvenea. Dela fóiă i-s'a dis, că el a refusat primul onorar, ér el rĕspunse: „Casul e cu totul altul. E drept, lacrĕmile poporului meu n'am voit sĕ le schimb în banĭ mĕrunţĭ, dér asta nu e causă, ca eu tot aşa sĕ mĕ cuget şi despre rîsul lui.“

Cum învéţă principii japonezĭ a scrie. Un Japonez din Paris scrie următórele despre órele de caligrafiă ale prinţului japonez: Daimio are în jurul sĕu o cétă întrégă de servitóre frumóse. Una îi pregătesce tuşul, a doua îi aşédă hârtia, a treia îi légă penelul, cu degetele sale delicate, aşa încât omului i-se pare că tóte nimfele au venit în ajutorul prinţului, pentru ca órele de caligrafiă sĕ i fiă cât de plăcute. Profesorul se presentă la óră cât se póte de punctual cu un ştergar alb la gură, ca nu cumva respiraţiunea sa sĕ ajungă la faţa prinţului, şi, după multe complimente numai, începe la desemnarea liniilor, pe carĭ le decopiéză prinţul. După ce prinţul e gata cu desemnarea liniilor, profesorul trebue sĕ le admire şi sĕ se bucure de ele, trebue sĕ fiă încântat de progresul prinţului, dér şi aceste nu-i este iertat, decât numai prin semne sĕ le esprime, căcĭ sĕ agrăéscă pe prinţul, nu-i este permis. Se întêmpla şi aceea, că profesorul prin semne încredinţéză pe servitórea cea mai bĕtrână cu tâlcuirea admiraţiunei sale.

Rassa tuturor ómenilor. Sunt 500 milióne de ómenĭ, carĭ âmblă de tot îmbrăcaţĭ, 250 milióne, carĭ âmblă golĭ şi 700 milióne de ómenĭ, carĭ âmblă îmbrăcaţĭ numai în parte. Dintre toţĭ aceştia, 500 milióne trăesc în case, 700 milióne în colibĭ şi peşterĭ, ér 250 milióne n'au nicĭ o locuinţă.

Glume. *Profesorul* (în şcólă): „Acum ajungem la geografia Macedoniei. George, ai bună carte?“. — *George* (care juca cărţĭ cu un alt student): „Da, chiar acuma am în mână patru crai“.

*

Critică.. A: „Dér, cum sunt poesiile mele?“ — *B:* Eu compătimesc pe corector“. — *A*: „Pentru-ce?“ — *B*: „Pentrucă el a trebuit sĕ le cetéscă tóte!“

*

Vĕduva: „Mario, eu te sfătuesc sĕ nu iai pe d-l acela de bărbat, căcĭ mie nu-mĭ place de loc!“ *Maria*: „Ei bine, décă ţie nu-ţĭ place, eu sĕ nu-l iau, ér décă ţie îţĭ place, atuncĭ îl iai tu! Este asta dreptate pentru mine?

Literatură.

A apărut în editura librăriei Carol Müller Biblioteca pentru toţĭ Nr. 23 şi 24: **Din viéţa meseriaşilor**, novele de *Ioan Popovicĭ Bănăţeanu*, volum, care cuprinde în 2 numere (23 şi 24) novelele admirabile ale unui scriitor bănăţean mort din nenorocire, tinĕr de tot. Despre viéţa şi talentul sĕu vorbesce cu mare competenţă în prefaţa acestui volum marele nostru critic D-l Titu *Maiorescu.* Volumul viitor din Bibliotecă va fi *Povestea vorbei* de Anton *Pann*, vol. II-lea.

*

In tipografia diecesană gr. cat. din Gherla a apărut: **Esplicarea fundamentală şi uşóră de priceput a catechismului catolic,** însoţită de esemple alese şi acomodate. Ca carte ajutătóre la instruirea catechetică în şcólă şi biserică, şi ca carte de cetit pentru familiile creştine, de Iosif *Deharbe.* Tomul III, tradus şi edat de Societatea bis. lit. „Alexi-Şincai“ a teologilor din Gherla. Un esemplar în formă mare, de 422 pag. des tipărită, costă 1 fl. 60 cr.

Cursul pietei Braşov.

Din 28 Noemvre 1895.

Bancnote rom.	Camp.	9.52	Vênd.	9.54
Argint român.	Cump.	9.46	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.58	Vênd.	9.61
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	128.1/2	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.78	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Foulard-Seide 60 kr.

bis fl. 3.35 p. Met. — japanesische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weiße und farbige **Henneberg-Seide** von 35 kr. bis fl. 14.65 p. Met. — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 verschid. Farben, Dessins etc.). **Porto- und steuerfrei ins Haus.** — Muster umgebend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

Seiden-Fabriken G. Henneberg
2 (k. u. k. Hofl.), **Zürich.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Noemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	120.70
Renta de coróne ung. 4%	98.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	123.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	119.50
Bonuri rurale ungare 4%	96.35
Bonurĭ rurale croate-slavone	—.—
Imprum. ung. cu premii	154.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	141.—
Renta de hârtie austr.	99.35
Renta de argint austr.	99.50
Renta de aur austr.	120.30
Losurĭ din 860	147.50
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	1012.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	439.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	367.75
Napoleondorĭ	9.58½
Mărcĭ imperiale germane	59.05
London vista	121.—
Paris vista	47.97½
Rente de corone austr. 4%	100.—
Note italiene	44.70

Cereţĭ

un catalog de preţurĭ, care trimite gratis şi franco

Brüder Placht

prima fabrică de córde şi instrumente musicale
Schömbach Nr. 379,
lângă Eger (Boemia).

Trimiterea cu ramburse

Dacă nu convine se schimbă.

Recomandă **corde şi instrumente** recunoscute ca cele mai bune, sub garanţie. **Violine, Arcurĭ, Concert-Cellos, Citere, Guitarre, Concert Flaute, Concert-Clarinet, Etuis de Violină.**

Rugăm a se adresa către
Brüder Placht,

Agenţi locali se caută.

Corespondéză: nemţesce, boemesce, ruseste, franţuzeşte. 840,4—20

Avis.

Am onórea a face cunoscut onorabilului public, că **primesc sĕ execut orĭ şi ce lucrare de**

zugrăvit, aurit şi lacuerit

atât la biserici, cum şi salóne, odăi etc. Sunt provĕdut cu cele mai nouĕ şi moderne schiţe pentru **păreţĭ şi plafondurĭ**, carĭ stau la disposiţia on. public spre vedere.

Mĕ recomand şi pentru lucrărĭ de firme şi table de prăvălii.

Cu stimă
Gustav Treiber,
3—7 zugrav.
(Braşov, uliţa négră Nr. 16.)

De vêndare

(cu preţ scădut).

Un costum naţional românesc de damă, fórte elegant, lucrat în Bucurescĭ.

Adresa: Şirul „Livezei" Nr. 6. Lipit de „Hotelul Central Nr. 1."

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria **Nicolae Ciurcu.**

Marea Descoperire a Veacului

ELIXIRUL GODINEAU este singurul leac (*fără nici o primejdie*) în contra **Neputinţeĭ.** Vindecarea anemicilor, a Sleiţilor, etc.

INTINERIREA ŞI PRELUNGIREA VIEŢEI

Administraţia **ELIXIRULUI GODINEAU** la **PARIS, 7,** *r. Saint-Lazare.*
BROŞURĂ GRATUITĂ TRIMEASĂ FRANCO DUPĂ CERERE

Se găseşte ELIXIRUL GODINEAU *şi la* BUCUREŞTI, *la* Dle **ZAMFIRESCU**, *droghist;* *la* JAŞĬ, *la* D.D. Fraţi **KONYA**, *farmacişti.*

la **Galaţi:** STALSKI, farmacist; la **Ploieşti:** la D-nii J. & T. CHRISTESCU, drugoiştĭ; la **Roman:** la D-nulŭ D. J. WERNER, farmacist; la **Tulcea,** farmacia la „MINERVA."

Pilulele pentru Curăţirea Sângelui

mai nainte numit **„PILULELE UNIVERSALE"** ale lui

I. PSERHOFER

merită cu tot dreptul numirea din urmă, deóre-ce în faptă sunt fórte multe bóle, la carĭ aceste pilule au probat efectul lor escelent.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lăţite şi puţine familii se vor afla la carĭ ar lipsi o mică provisiune din acest medicament de casă escelent.

S'au recomandat şi se recomand de către mulţĭ medicĭ aceste pilule ca medicament de casă, cu deosebire în contra tuturor suferinţelor, ce provin în urma relei mistuirĭ şi constipaţii, precum: **perturbarea în circulaţiunea feriei, suferinţa de ficat, slăbirea maţelor, colica cu vênturĭ, congestiunea la creerĭ hämorhoide** (vina de aur) şi c. l.

Prin proprietatea lor purificatóre de sânge au cu deosebire bun efect asupra **anemiei** şi asupra bólelor ce isvorĕsc din acésta, precum: **gălbinare, durerĭ de cap nervóse** ş. a. m. Aceste pilule purificatóre de sânge lucréză aşa de uşor, încât nu pricinuesc nicĭ cele mai micĭ durerĭ şi pentru aceea le póte folosi şi cele mai slăbite persóne, chiar şi copii fără nicĭ o temere.

Aceste pilule purificatóre de sânge se prepară veritabile singur numai în farmacia „zum gold. Reichsapfel" a lui I. Pserhofer Singerstrasse Nr. 15 la Viena şi costă o cutiă cu 15 pilule 21 cr. v. a. Un sul cu 6 cutii costă 1 fl. 5 cr. trimiţĕndu-se netrancat cu rambursă 1 fl. 10 cr. Decă se trimite suma banilor inainte, costă un sul cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive francare, 2 sulurĭ 2 fl. 30 cr., 3 sulurĭ 3 fl. 35 cr., 4 sulurĭ 4 fl. 40 cr., 5 sulurĭ 5 fl. 40 cr., 10 sulurĭ 9 fl. 20 cr. Mai puţin de un sul nu se póte espeda.

N. B. In urma lăţirei lor celei marĭ, se imitéză aceste pilule sub diferite forme şi numirĭ, de aceea se face rugarea a cere anume **„Pilule purificătóre de sânge"** ale lui **I. Pserhofer** şi numai acelea sunt **veritabile,** a căror instrucţiune pentru folosire este provĕdută cu iscălitura **I. serhofer,** şi carĭ pórtă pe capacul cutiei tot aceeaşĭ iscălitură în colóre **roşiă.**

Dintre nenumĕratele scrisorĭ, prin carĭ consumenţii acestor pilule mulţămesc pentru redobêndirea sănătăţii după cele mai varii şi grele bóle, lăsăm sĕ urmeze aci puţine numai, cu observarea, că ori-cine a întrebuinţat odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stim. D le Pserhofer! Binevoesce de a mĭ trimite érăşĭ 15 sulurĭ din escelentele D Tale pilurĭ pentru curăţirea sângelui cu rambursă postală. Cu acéstă ocasie Vĕ aduc mulţămirile mele pentru efectulŭ de minune alŭ pilurilorŭ D-tale.

Cu distinsă stimă,
Franz avlistik, Köln, Lindenthal.

— —

Hrasche lângă Flodnic 12 Sept. 1887.

Stim. D-le! A fost voinţa lui D-ḑeu că pilulile D v. au ajuns în mânile mele, şi resultatul dela acestea îl atribui Dv. Mĕ recisem în patul de lensiă ast-fel încât nu mai puteam lucra şi aşĭ fi sigur deja mórtă, decă nu m'ar fi scăpat minunatele Dv. pilule. D ḑeu sĕ vĕ binecuvinteze de mii de orĭ. Am confienţa, că pilulele Dv. mĕ vor face de tot sănĕtósă, aşa precum a folosit şi altora. **Theresia Knific.**

— —

Wiener-Neustadt. 9 Dec. 1887.

Stim. D-le! In numele mătuşei mele de 60 anĭ îţĭ esprim cea mai căldurósă mulţămire. Dênsa a suferit 5 anĭ de catar la stomac cronic şi de apă. Vieţa i era un chin şi sĕ credea deja de perdută. Prin întêmplare a căpatat o cutiă cu escelentele Dv. Pilule purificatóre de sânge, şi după o întrebuinţare mai îndelungată s'a vindecat.

Cu distinsă stimă, **Iosefa Weinzettel.**

— —

Eichengraberamt bei Gföhl, 27 Martie 1889.

Stim. D-le! Subsemnatul se rógă a mai trimite 4 sulurĭ cu pilulele D-v. în adevĕr folositóre şi escelente. Nu pot întrelăsa fără ca sĕ Vĕ esprim recunoscinţa mea în privinţa valórei acestoră pilule, şi le voi recomanda unde numai se va pute tuturor suferinḑilor. Vĕ autorisez, ca acéstă a mea mulţămită se o folosiţĭ după plac şi pe cale publică. Cu distinsă stimă **Ignaz Hahn.**

— —

Gotschdorf bei K hlbach, Oestr. Schlesien, 8 Oct. 1888.

Stim. D le! Vĕ rog a-mĭ trimite un sul cu 6 cutii din pilulele Dv. universale purificatóre de sânge. Numai minunatelor D v. pilule am sĕ mulţămesc, că am scăpat de o suferinţă de stomach, care m'a chinuit 5 anĭ. Aceste pilule n'are sĕ-mĭ lipsésca nicĭ-odată şi esprim prin acésta mulţămirea mea cea mai căldurósă.

Cu cea mai mare stimă, **Ana Zwicki.**

Liquer Bernhardiner din plante de Alpĭ, dela **W. O. Bernhard** în Bregenz, în contra tuturor greutăţilor de stomac. O sticlă 2 fl. 60 cr., o jumĕtate sticlă 1 fl. 40 cr., ¼ de sticlă 70 cr.

Alifiă americană, cel mai bun mijloc în contra tuturor suferinţelor rheumatice: durerilor la şira spinării, junghiurĭ, ischias, migrenă, durerĭ nervóse de dinţĭ, durerĭ de cap, junghiurĭ la urechĭ etc. 1 fl. 20 cr.

Esenţă pentru ochĭ, de **Dr. Romershausen** pentru întărirea şi conservarea vederei, în flacone originale à 2 fl. 50 cr. şi 1 fl. 50 cr.

Minunatulŭ balsamŭ englezescŭ, o sticlă 50 cr.

Prafurĭ în contra tusei, Fiakerpulver în contra catarului răguşelei etc. 1 cutia 35 cr. cu trimiterea francată 60 cr.

Franzbranntwein cu său fără sare o sticlă 70 cr.

Balsamŭ contra degerăturei de **I. serhofer,** de mulţĭ anĭ recunoscutŭ ca celŭ mai sigurŭ remediu contra suferinţelorŭ de degerătură de totŭ felulŭ, precum şi spre vindecarea ranelorŭ fórte învechite, 1 borcanŭ 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Stoll, Kolapraeparate, escelent mijloc pentru întărirea nervilor, la durerĭ de stomac şi la bóle de maţe. Un litru de Kola Elixir sau Vin 3 fl. Un jumĕtate litru 1 fl. 60 cr. Un pătrar de litru 85 cr.

Kaiser Kola-Elixir în butelii à 5 fl. 50 cr., 3 fl., 1 fl. 60 cr.

Balsamŭ în contra guşilorŭ mijloc probat în contra umflăturei la gât. Un flacon 40 cr cu trimiterea francată 65 cr.

Esenţă de vieţă, (Picăturile din Praga) în contra stomacului stricat, mistuirei rele, greutăţĭ de tot felul, un medicament de casă escelent, 1 flacon 22 cr. 12 flacóne 2 fl.

Prafurĭ în contra asudărei picióreloră. Acest praf delătură asudatul picióreiror şi mirosul neplăcut, conservéză încălţămintea şi este probat ca nestricăcios. Preţul unei cutii 50 cr. cu trimitere francată 75 cr.

Suculŭ-Spitzwegerich, unŭ medicament de casă fórte cunoscut şi escelent în contra catarului, răguşelei, tusei spasmodice etc. 1 sticlă 50 cr. 2 sticluţe dimpreună cu trimiterea franco 1 fl 50 cr.

Pomada Tannochinin de **I. Pserhofer,** de un lung şirŭ de anĭ recunoscută de medicĭ ca cel mai bun mijloc pentru crescerea pĕrului. Un borcan elegant adiustat 2 fl.

Plastru-universalŭ, de prof. **Steudel,** la rane din lovitura şi impuns, la tot felul de bube rele şi la unflăturĭ învechite, ce se sparg periodic la picióre la deget, la rănile şi aprinderile de ţiţe şi la multe alte suferinţe de acest soiu s'a probat de multe orĭ. Unŭ borcanŭ 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Sare universală purgativă, de **W. Bullrich.** Un medicament de casă escelent, contra tuturor urmărilor digestiunei stricate, precum: durere de cap, ameţélă, cârcei la stomach, acrelă în gât, suferinţe hæmoridale, constipaţiune etc. Un pachet 1 fl.

Mia-Poca, medicament excelent contra durerei de cap, de măsele, reumatism etc.

Afară de preparatele aci amintite se mai află tóte specialităţile farmaceutice indigene şi streine, anunţate prin tóte ḑiarele austro-ungare şi la cas, când unele din aceste specii nu s'ar afla în deposit se vor procura la cerere prompt şi ieftin

Trimiterile prin poştă se efectuéză iute, decă se trimite preţul înainte, comande mai marĭ şi cu rambursă a preţului.

I. PSERHOFER,
farmacia „zum goldenen Reichsapfel" WIEN, I., Singerstrasse Nr. 15.

Franco se efectuéză acele comande numai decă se trimite mai nainte şi resp. porto poştal, în casul acesta spesele sunt cu mult mai ieftine, decât la trimiterĭ cu rambursă.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele pilule a căror instrucţiune este provĕḑută cu iscălitura I. PSERHOFER, şi carĭ pórtă pe capacul fiă-cărei cutii tot aceeaşĭ iscălitură în colóre roşiă.

Sus amintitele specialităţĭ se află şi în Budapesta la farmacistul I. von Török, Königsgasse 12. 830,2—12.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.